

ÎNCHEIERE

5 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Daniliuc în numele și interesele lui Vadim Lupașco,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Nicolae Daniliuc în interesele lui Vadim Lupașco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a plângerii și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 28 octombrie 2020, avocatul Nicolae Daniliuc, în numele și interesele lui Vadim Lupașco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen legal a plângerii condamnatului Vadim Lupașco referitor la condițiile de detenție în ordinea art. 473 alin. (3) din Codul de procedură penală, repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen legal a plângerii condamnatului Vadim Lupașco referitor la condițiile de detenție în ordinea art. 473 alin. (3) din Codul de procedură penală, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, a indicat că la 17 septembrie 2019 condamnatul Lupașco Vadim a depus în instanță plângere împotriva instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care afectează grav drepturile lui.

Potrivit art. 473³ alin. (4) Codul de procedură penală, termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

A indicat că, plângerea a fost depusă în instanța de judecată la 17 septembrie 2019, fiind examinată de Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana la 19 septembrie 2019.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 4 decembrie 2019, s-a casat încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 19 septembrie 2019, cu trimiterea cauzei la rejudicare.

La 16 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a rejudecat cauza și a pronunțat încheiere.

La momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, cauza se afla pendinte pe rolul Curții de Apel Chișinău, în ordine de recurs, ședința de judecată fiind fixată tocmai pentru 3 decembrie 2020.

Reclamantul a susținut că instanțele de judecată au încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a plângerii, prin ce lui Vadim Lupașco i-a fost încălcat dreptul la judecare în termen legal a plângerii din 17 septembrie 2019.

Odată ce articolul 473³ alin. (4) din Codul de procedură penală, prevede cu certitudine că odată ce instanța națională este obligată să examineze o astfel de plângere în termen de cel 3 luni la momentul depunerii plângerii în instanța de judecată, este de asemenea și dreptul autorului plângerii ca plângerea sa să fie examinată în termen legal.

Dacă instanța de judecată încalcă termenul de 3 luni de zile, în care este obligată să examineze o astfel de plângere, instanța încalcă în mod automat dreptul autorului plângerii la examinarea ei în termen de maxim 3 luni de la data depunerii.

Prin încălcarea termenului de 3 luni pentru examinarea plângerii, lui Vadim Lupașco îi sunt cauzate și daune morale, pentru faptul că o instanță națională, care este obligată să respecte drepturile oricărei persoane, încalcă flagrant drepturile autorului plângerii la judecarea în termen legal a cererii sale.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Nicolae Daniliuc în interesele lui Vadim Lupașco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a plângerii și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare.

La 3 iunie 2021, Nicolae Daniliuc, în interesele lui Vadim Lupașco, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Vadim Lupașco, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc și s-a menținut hotărârea din 25 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

La 18 iulie 2022, Nicolae Daniliuc, acționând în numele și interesele lui Vadim Lupașco, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și a hotărârii, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

În motivarea recursului, a invocat că hotărârile instanțelor de judecată ierarhic inferioare sunt nefondate.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat Ministerului Justiției cererea de recurs, informând despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, referințe nu au fost depuse.

Astfel, examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Daniliuc în numele și interesele lui Vadim Lupașco, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În corespundere cu art. 7 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății or a unui interes legitim.

În cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, procesul civil poate fi intentat în numele persoanelor împuternicite de lege să apere drepturile, libertățile și interesele legitime ale unei alte persoane, ale unui număr nelimitat de persoane, interesele Republicii Moldova și ale societății.

Potrivit art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Conform art. 55 din Codul de procedură civilă, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.

Conform art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Astfel, Colegiu consideră oportun de a evoca faptul că dreptul procedural de a ataca hotărârea judecătorească este unul special, de care beneficiază doar părțile în dosarul civil și reprezentanții acestora, care au fost împuterniciți în mod legal cu acest drept.

În acest sens, este de remarcat că prin prisma art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Articolul 80 din Codul de procedură civilă statuează în alin. (7) că, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În speță, analizând materialele dosarului, Colegiul constată că prezentul proces civil a fost intentat la 28 octombrie 2020, la cererea avocatului Nicolae Daniliuc, care a acționat în numele și interesele lui Vadim Lupașco, în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1132894 din 28 octombrie 2020 (f.d.2).

Colegiul menționează că, însă, pe parcursul derulării procesului intentat, prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 7 decembrie 2020, menținută prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 1 martie 2021, față de avocatul Nicolae Daniliuc s-a aplicat sancțiunea sub formă de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 1991 din 10 decembrie 2010.

Din actele dosarului rezultă că recursul împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost semnat și depus de către Nicolae Daniliuc în numele și interesele lui Vadim Lupașco, la 18 iulie 2022.

La această dată Nicolae Daniliuc nu deține licență de avocat valabilă, nu are calitate de parte sau participant la proces conform art. 55 și art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă și, din acest motiv, recursul declarat de acesta în numele și interesele lui Vadim Lupașco, urmează a fi considerat inadmisibil, potrivit art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, deoarece este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare.

Din acest motiv, este cert că în cazul dat, cererea de recurs din 18 iulie 2022 este înaintată de către o persoană care nu este în drept de a declara recurs și urmează a fi declarată inadmisibilă, potrivit art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, deoarece de este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul depus Nicolae Daniliuc în numele și interesele lui Vadim Lupașco.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh